

„Danferen“

et halvårligt Nyheds- og Oplysningsskrift for det danske Folk i Amerika.

DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Neb.

„Danferen“ udkommer hver Tirsdag og Fredag. Pris pr. Aarabonnement \$1.50. Afslaget \$2.00. Afslaget betales i Forud.

Redaktion: Metafina, Abonnementredaktion og andet angaaende Bladet adresseres: DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Neb.

Redaktør: A. M. Andersen.

Alle Brevbreve til „Danferen“'s Redaktion: Abonnement, Korrespondance og Artikler af enhver Art, behøves adresseret: A. M. Andersen, Blair, Neb.

Entered at Blair Postoffice as second-class matter.

Advertising Rates made known upon application.

I Tilfælde af Uregelmæssigheder ved Modtagelsen bedes man henvende sig til den nærliggende Postkæde. Skulde det ikke være muligt, bedes man henvende sig til „Danferen“'s Kontor.

Naar Leserne henvender sig til Redaktionen i Bladet, enten for at søge hos dem eller for at faa Oplysning om de Avertissementer, bedes de altid omtale, at de faa Avertissementet i dette Blad. Det vil være til Gavn for alle Parter.

Gledelig Paaste!

O, du herlige, O, du salige Sejerbringende Paastetid! Døden du tvinger Livet du bringer — Glad dig, ja fryd dig, o, Kristenhed!

Siloams Menighed, Chicago, har begyndt en Mission længere Vest paa i Wien, hvor der er mange Danste. Det meddeles os, at Menigheden agter at opgive Arbejdet, hvor Kirken er, og søge denne og faa at fortsætte den nye Mission.

Paastefedag indtræffer altid første Søndag efter første Juldødsdag efter Foraarsjævndøgn den 21. Marts. Vi havde Juldødsdag i Mandags, den 5. April, og følgende er det Paastefedag Søndag den 11. April. Naar Juldødsdag indtræffer tæt for 21. Marts, faar vi en Paaste; indtræffer den tæt efter denne Dato, faar vi tidlig Paaste.

Hver Søndag er for os Kristne en lille Paastefedag. Denne vor Hvile- og Selligdag den første Dag i Ugen minder bestandig om Guds Søns herlige Genløsningssværk, om Jesu Kristi fejrrige Opstandelse fra de døde, — ligesom Jøernes Sabbat den syvende Dag i Ugen minder om Gud Faders herlige Skaberværk, der „alt sammen var saare godt.“ Siden Synden er kommen ind i Verden, er det kun i Ujvet af Genløsningens og Sellighedslysens Bænk, vi ret kan glæde os ved Skaberværket.

„Jeg er Opstandelsen og Livet. Den, som tror paa mig, om han end dør, skal han dog leve.“

Det er Ord af Davids sønnen midt i en forfrænklig Verden. Jesus Kristus var Sædehornet, som stod op med en saadan Kraft, saa Opstandelseshæbet blev levende i forfrænkkelige Mennekehjerner — det vil sige dem, som tror paa ham.

Naar vi nu hilser hinanden i de tilkommende Paastefedage, kan vi saa hilse hinanden med: Serren er sandelig opstanden! Saaledes hilste de paa hinanden i den første Menigheds Tid, og det var Saabets Hilsen om evigt Liv, fordi Opstandelsen og Livet kun fandtes ved Jesus Kristus.

Det var et glædeligt Ulyglimt paa den ellers nok saa mørke litterære Himmel, da 20 kvindelige Studenter ved Statsuniversitetet i Berkeley, California, den 25. Marts besøgte Professor S. A. Chambers og forlangte, at den franske Defendence-litteratur, som han havde valgt for Øvelser i fransk, sjælligt maatte bortsælges, eller ogsaa forlodes de

straks Masjen. Det var Forfatteren som: Dumas fæls, Pere Brodigal, Mugier og Zola, de unge Damer vilde have banlyst, og de udtalte temmelig aabent, at de ikke for at lære fransk vilde tilføjes i den franske Litteraturs Historie. Professorens maatte gaa ind paa Forhandlingerne, og hvad Enden vil blive, ved man ikke. Sid man andre Steder vilde følge Eksemplet.

Kristus død og opstanden.

Jeg overantvordede eder blandt det første, hvad jeg ogsaa anmænte, at Kristus døde for vore Synder efter Skrifterne, at han blev begravet, og at han opstod tredje Dag efter Skrifterne. 1. Kor. 15, 3—5.

Det, vi mindes i Paasten, regnedes Paulus til de første Ting i den Kristendom, han forkyndte.

Vi lægger Mærke til tre Ting i det anførte Ord: 1) Paulus forkyndte Kristi Død og Opstandelse som Godebetydninger i Jersens Evangelium, 2) saaledes havde han modtaget det af Herren selv og 3) det stemmer med, hvad der var forudsagt i Skrifterne.

Spør forunderligt dog at tale om Død og Opstandelse i Forbindelse. Forunderligt, fordi det er saa ufatteligt, men tillige saa saligt.

Om det ikke er sit imod Fornuftens, saa ligger det helt ud over Fornuftens Synsfærdighed, helt udenfor den menneskelige Erfarings og Videnskabens Omraade.

Kristi Død — han vidnede jo om sig selv: „Jeg er Livet“. At Livet saa kunde dø! Vi fatter det ikke. Men derfor er det lige sandt. Den romerske Soldat, der stak ham i Siden med sit Sværd, saa Vand og Blod udløbe, tvivlede ikke om hans virkelige Død. Og Begravelsen paafulgte jo som Besegling.

Men at han saa kunde opstaa! Aldrig før og aldrig siden har Verden set eller hørt om nogen, der har forudgjort sin egen Opstandelse tredje Dag efter sin Død. Vi fatter det ikke.

Dog dog er det lige sandt. Historien indeholder ikke troværdigere Beretninger end dem om Jesu Opstandelse.

Læs blot de simple evangeliske Beretninger af Hjenvidner. De bærer helt igennem Troværdighedens Præg. De er lige saa fri for Svarmeriets Overspændthed som for Bedragets Værgning.

Lad saa de, der sætter Fornuften i Svæbet, tvivle, og lad de ligegyldige ringglatte Opstandelses Historie.

For vi andres Vedkommende gør det hverken fra eller til. Mennefelig Mening forandrer ikke skendsgerninger.

At Kristus døde for vore Synder efter Skrifterne, og at han opstod tredje Dag efter Skrifterne, det er og bliver Godebetydninger i Kristendommen.

Verdningens Sandhed er garanteret ved baade Forudsigelser, som findes i den gamle Bogs Skrifter, og ved Hjenvidners Udsagn.

Dog dette, at Kristus døde for vore Synder, det er det herligste, en freldestinget Sjæl kunde høre.

Dog at han saa ikke blev i Døden, men sejrede over Døden og alle Mærkets Magter, det giver hans Død for vore Synder fuld Betydning.

Er det hele end ufatteligt for Fornuften, saa kan Hjertet tage imod det i Tro.

Det Menneffe, for hvem Livet er Alvor, det Menneffe, der har sat evigt Liv og Salighed som sit Maal, det stemmer gerne i med Brorson:

„Hvad er dog Paaste jød og blid for dem, som kende Raadens Tid, Og Syndens Kammer finde! I Jesus aabne Grav vil se, At alle Himle ad os le Og Sejerskrans binde!“

og med Nordal Brim:

„Jesus vandt, og jeg har vundet.“

Hvad koster det mig at være Kristen? Svulke Drenge bringer jeg? Svulke personligt Arbejde udfører jeg? Det er jaadanne Spørgsmaal, den kristelige Sjæl daglig maa forelægge sig, og den bør ikke hvile, førend den har faaet tilfredsstillende Svar paa dem. Ad. M o n o d.

Den lille Uge.

Alf S. C. Andersen.

Den lille Uges Sørgetid En Stat af Tanter bærer hid: Kristi gav sig hen for os, vi ved, for Sandheden han Døden led, storsjælet blev Ulykkelig.

Paa Tornetronen Modet sad, Men han for sine Tjender bad, Hvo ligner ham og gaar hans Spor? I dem juft Livets Roje gror, Og den er salig, som ret tror.

Du lille Uge smertelig, Dyd strækker fra din Sørgetid! Med ydmygt Sind vi knæler ned: Et Julet i Guds Herlighed Og dog stor i hans Kærlighed.

Kampen om Kristendommen.

Et Foredrag af Professor Cucfen.

Profesfor Cucfen, der, som bekendt, vandt forrige Aars Nobelpris, holdt i forrige Uge et Foredrag i Ujjala over Emnet: „Kampen om Kristendommen i Nutiden“. Ved denne Lejlighed udtalte han bl. a.:

„Religionens Væjen ligger, at man grunder den synlige Verden paa en uynlig, Religionerne er Lovreligioner og Genløsningreligioner. Kristendommen hører til de sidste. Genløsningreligionerne søger at give metafysiske eller etiske Løsninger af Tilværelsen.“

Kristendommen er en etisk, Buddhisme en metafysisk Religion. Jødelge Buddhisme er alt i Verden, ogsaa det onde, kun et Sfin. I Jødelge Kristendommen er det onde intet Sfin, men Modstand mod det gode, hvorved der opstaaer en stor positiv Konflikt i Mennefets Hæveden af sig selv over for det guddommelige.

Kristendommen stemmer dog overens med Buddhisme deri, at Livet ikke er noget Paradis, men fuldt af Lidelse.

Men medens Buddha siger, at en evig drømmeløs Svov er den højeste Lykke, grunder Kristus et nyt Liv, et Guds og Kærlighedens Aage, og giver os et positivt Maal for vort Liv. Kristendommen udstreker Livet ud over denne Tilværelse og skaber et nyt Menneffe gennem Enhed af det guddommelige og det menneskelige.

I vore Dage er Kulturen dog af en anden Type end Kristendommen, har andre Formidtninger og maa komme i Konflikt med denne.

Man siger ofte, at jo mere Kulturen trænger frem, vil Kristendommen blive trangt tilbage, men dette er ikke Tilfældet. Nye Bevægelser, jærlig blandt Ungdommen, viser, at Kristendommen lever et stærkt Liv og vedblivende formaar at give den menneskelige Tilværelse Indhold.

Det er Kristendommens Størhed, at den giver os noget at leve for. Jfølge Materialismen gives der ingen Frihed, men i Kristendommen kan vi stræbe med Glæde, stræbe for et Saab, et Maal. Hvis man er altsor optimistisk, maa man anse Materialismens Lære om Mennefets Bundethed for en frygtelig Lære.

Vi vil ikke høre os for den moderne Kultur med dens Mangel paa Kærlighed og Dybde.“

En ny Guldmine.

Denne Guldmine findes ikke i Colorado, i Idaho eller i Arizona, — saa og saa mange Jød under Klippeoverfladen. Den findes derimod i enhver Storb, i Gader og Stræder, i Alker og Sytter, i Lønder og Kasser — i Kuejper og billige Teatre. Den findes, hvor de fleste kristne Mænd og Kvinder sidt vilde søge den. Du vil finde den under Lufinder af Drenge pjaltede og lasede Klæder, Drenge, som er daarlige tilset end de foreldrelse. De har Foreldre, men ingen Fader eller Moder. De maa reddes fra selve de Menneffer, som har bragt dem til Verden. Vilde, ra, omfremfende, en Skraf for Politiet — de lærer paa deres Legemer Mærker af et Liv, der ikke er et Dyr værdigt. Og dog er de lettere at paavirke i god Retning end mangen end Drenge, der er oppøstet i Ruffus og Magelighed under et kristeligt Raag.

Dr. Barnardo i London opdagede deres Verdi og viste Kirken og Verden, hvad Evangeliet kan udrette for dem under kærlig, kristelig Omfærg.

I Chicago findes der en saakaldt „Boys' Club“ — med andre Ord en Mission blandt Gadedrenge. Den har tiltrækkende Tilslutningsleder, hvor Drenge loffes hen fra deres Svavs og Redværdigelse, og saa giver man dem noget af kristne Omfællers lunde Luft og Solstir. Denne Mission gør en Englegering — et Arbejde, som næsten enhver Menighed i en Storb, kunde gøre, om den søgte den Slags Guld, som Verden ikke begærer.

„The Lutheran.“

Edna T. Johnsen.

Det første Dødsfald paa vor Kirkes Børnehjem (Bethania) i Baupge, Wis., indtraf Lørdag den 27. Marts. Lille Edna Johnsen blev sig om Mandagen, og om Tirsdagen blev hun bragt til St. Mary's Hospital i Dshosh for at underfæfies en Operation; men Tilfældet viste sig at være en Komplikation af andre Sygdomme tilligemed Appendicitis, saa Lægerne fraraadede Operation. Edna var 13 Aar, var med i Pakt. Andreasens Konfirmandklasse og skulde have været Konfirmeret den paafølgende Søndag. Begravelsen fandt Sted Onsdag den 31. Marts kl. 1 fra Vor Frelser's Kirke. Past. Nielsen fra Dshosh's østfjærede Pakt. Andreasen under Sørgegudstjenesten. Edna efterlader en Søster, Myrtle, der ogsaa tilhører Hjemmet.

Japanisk Digtekunst.

„Uta“ - Konkurrencen.

Det japanse Jolk er ikke alene et raff og uforsødet Kirgerjolk, men det er, som man ved, tillige et ordentlig rigt begabet i kunstnerfæjenende, og maafe faar det ene i nøjere Forbindelse med det andet, end man straks vil være tilbøjelig til at tro.

Det er navnlig Digtekunsten, der har mange Dyrkere; de samme Menneffer, som modigt griber Sværdet eller lægger Væjsen til Skinden, naar det forlanges, tager gerne Pennen i Haanden, naar Sværdet er hængt til Side og Gæverhanen sat i No, og sætter sig til at skrive Vers om deres stjerne Jædreland.

En Gang hvert Aar foranstalttes der en stor offentlig Digkonkurrence, der altid finder uhyre Tilslutning. Ved denne Premierkonkurrence, „Uta“, som Japanerne kalder den, er der den Mærkelighed, at hvert enkelt af de præmieoffende Digte ikke maa tælle mere end 33 Stavelser i alt. Svad Grunden heril er, er ikke godt at vide; maafe staldes denne Bestemmelse Erfendelsen af, at Mestieren tydeligt lader sig til Syne i Begrænsningen, en Sandhed, der jo gælder i den epgaende Sols Land som i Goethes Jædreland; maafe er det blot for at lette Vedgumneskomiteen dens Arbejde. Der er nemlig en næsten utrolig Mængde „Digtere“ i Japan; i dette Aars Konkurrence, der netop nu er afsluttet, deltog saaledes ikke mindre end 25,408 Menneffer af alle Vefolkningslag.

Om det saa er Kejseren, Kejserinden og Prinserne og Prinsesserne af det kejserlige Hus, deltager de alle i „Uta“-Konkurrencen, og Udfaldet af Konkurrencen bliver offentliggjort ved en stor og pragtfuld Høftidelighed, der finder Sted paa det kongelige Slot.

Opgaaven var i Aar at skrive om „Oranen i Sne“, og med Hensyn til Premieringen herfor der ingen Person's Ansælfse; det er virkelig de bedste Vers, der faar Premiererne, og de Jæsten paa Kongeslottet bliver de præmierede Vers først læst op; men derefter nyder de Bidrag, der er indsendte af Medlemmer af den kejserlige Familie, den Være at blive oplæste, hvad enten man har fundet dem værdige til en Præmie eller ikke, og her herfor der en ganske særlig Rangforordning. Mens de præmierede Vers kun bliver foredragne

en Gang, fremfæges de Vers, der findes Prinsier eller Prinsesser af Modet, to Gange og Kejserindens Bidrag tre Gange, men Kejserens Digt gaar dog forud for alle de andre; det bliver nemlig oplæst ikke mindre end fem Gange.

Menneffeadere for Netten.

En uhyggelig Bænde.

For Netten i den lille By Jringaa i Ujst Jitafrita har der i forrige Maaned verjeret en omfangsrig og højt uhyggelig Mordproces. I de anslagede var en Bænde Menneffeadere, Mand og Kvinder, der i Nærois havde brugt den Trafik at dræbe deres Stammenfænder, fortrinnsvis Jmaa Børn, ved Gift for derefter at fortære deres Dfæ.

I December Maaned i Jior blev Anklagen mod dem rejst af nogle tyffe Soldater, der ved et Tilfælde var bleven Vidne til et af deres uhyggelige Maaltider; og 12 indfødte blev derefter fængslede og jilfede for Netten.

De anklagede tilstod uden Forbehold deres Forbrydelser og gav grupvækkende Beskrivelser af en Række Enkeltheder. I Spidjen for Vandens Jod en „Trolldmand“ ved Navn Malufansi, hans Sufru og hans to voksne Søner; denne Familie havde længe været hengiven til Hjelpen af Menneffefød; men da det til sidst begyndte at falde dem vanstelligt vedblivende at forstæffe sig denne Læfferbidsten, fandt Malufansi paa at hverve Kvinder til at jage Billedet. Mod Løfte om at indvie dem i sin Trolldomskunst fik han Kvinderne til at dræbe deres Slægtninge, ja endogjaa deres egne Børn og bringe ham Eignen. Saa fejredes der de frygteligste og vildeste Drgier. Eignen blev formelig revne i Stykker, og Rødet blev formelig slugt raat, og alle tog Del i disse gøjlige Maaltider, ligegyldigt hvem Dret var, og hvor nær man var i Slægt med det.

Retshandlingerne, under hvilke selv Mødre, der havde dræbt og spist deres egne Børn, med forfærdende Sindsro gengav alle Enkeltheder, stillede stærke Krav, selv til hærbede Kvinder høje i Jængsllet, en anden flygtede; men de øvrige 10 Medlemmer af Vandens blev alle dømt til Døden, og Gudernøren standfæstede straks Dommen, der derefter sjælliffelig blev eksekveret.

Bøndens Paastefest.

Det var i den hellige Paastetid. Langfredagsgudstjenesten hørtes endnu fra den lille Landsbykirkes Laarn. I selve Landsbyen var der stille og menneffekomt. Den hellighelige Fæstid forbød ethvert Arbejde. Børnene, som ellers tumlede omkring derude, saa man heller ikke noget til; Middagsmæden havde løffet dem hjem.

Ved Vinduet i en af de største Gaarde i Landsbyen stod den høje kraftigt byggede Bønde, Lorenzen. Hans allerede surede, stærkt røde Ansigt var alvorligt og barsk. Hans haalklaa Jine saa strængt ud over Gaardspladsen, hvor der for Jjæbliffet ikke var andet levende at se end nogle ivrigt skrabbende Høns.

Foraarsjolen skinnede ind i den store, velmøblerede Bøndestue. Fra Bærelset ved Siden af hørte man nu og da en svag Hosten. Ude i Køfkenet tumlede Pigen med Gryder og Pander.

Det var ikke blide Lanter, der arbejdede i Bøndens Hoved; det kunde man se paa det ildigt veksellende Ikenstabelige, vrede Udtryk i hans Ansigt.

„Katrine!“ raabte han pludselig, „bliver det snart til noget med Maden, eller skal jeg maafe gaa over paa Kroen for at spise!“

Der kom intet Svar; men Døren aabnedes straks, og Pigen viste sig med et dampende Fad Grød, som hun satte paa Bordet. Bag efter kom to unge Mænd, begge i Søndagsstadsen. Den ene var Karlen og den anden — en slant, høf Skiffelse — var Sønnen. De satte sig alle fire til Bords og begyndte at spise. Den unge Bønde øste dog først Grød op i en Tallerken og giff henimod Bærelset, hvor hans søge

Moder saa. „Det kan saa paa Jaderen, jagde han mildt.“

„Jeg haaber, det ogsaa i Dag vil image Moder. Vlet hun dog snart maa blive raff!“

„Nu er det et Aar siden, Madmoder blev jaa,“ bemærkede Pigen noget frygtfont.

„Hold din Mund og bær Maden derind!“ raabte den gamle Lorenzen. Pigen vilde tage Tallerkenen, men Sønnen holdt den tilbage.

„Lad kun mig, Katrine“, jagde han, „Maden imager Moder bedre, naar jeg bringer hende den.“

Den gamle slog vrede i Vordet og jendte Pigen et ondt Blik. Han stod bestigt et Fad med affaaret Skinke til Side.

„Hvad skal vi med det Rød!“ raabte han, „det skal ikke glemmes, at Dagen i Dag er en Fastedag i mit Hus.“

Jnde i Sygevaerkslet højede den unge Mand sig over Sengen, hvor hans Moder nu havde ligget iug næsten et helt Aar. Søndes blege Ansigt var ængstelig vendt imod ham.

„Du har da ikke været i Trætte med Fader, Mathias?“ spurgte hun jagte, „han er kommen hjem fra Kirke uden at have jilft paa mig.“

„Et Smil lyfte op i den unge Mand's Ansigt.“

„Vær rolig Moder; der er aldrig Trætte mellem Fader og mig. Jeg huffer for godt, hvad der staar i min Skateffismus.“

Han hjalp Moderen, saa hun kom til at sidde bekvemt og med et indderligt Udtryk i sit smukke Ansigt iagttagt han nu, hvorledes de første Mundfulde af Maden smagte hende.

„Du var vel ogsaa i Kirke?“ spurgte Moderen; „talte Præsten Jent?“

„Ja, Moder, Jent, som altid.“

„Mathias! Var — var . . .“

„Ja, Moder, Anna var der ogsaa, men jeg talte ikke med hende.“

Moderen lagde et Jjeblik sine magre Jyngre paa Sønnens kraftige Gaand:

„Mathias“, sagde hun, „Gud giver ingen Forjættelse, som han ikke opfylder. Vent kun taalmodigt; han har den bedste Belfignelse til et lydigt Barn.“

Den unge Mand sukede dybt. Saa nikkede han mildt til Moderen og giff ind til Middagsbordet. Maaltidet var snart til Ende; Pigen tog af Vordet og satte et Kruis N foran Bønden. Saa var Fader og Søn alene.

I nogle Minutter var der ganske stille i Stuen; de to Mand saa frem for sig uden at mæle et Ord. Saa endelig sagde Lorenzen halvhøjt, idet han saa opjhidet paa sin Søn:

„Du nu siger jeg dig det i Dag for sidste Gang, jeg taaler ikke, at denne Lappestrædders Datter kommer her i Huset som din Kone — jeg taaler det ikke! — Jeg ved godt, hvad der er min Pligt at gøre, uden at saadan en Præft behøver at komme med Hentydninger. Jeg ved, det er min Pligt at sørge for, at Huset her bliver trykret af en Kundig og dygtig Gaand og ikke af saadan en bleg Duffe som din Skrædder-datter.“

„Jeg har længe vidst, Fader, at du tænkte, som du nu har talt. Gaarden er din og ikke min; og naar jeg ikke faar Lov at jøre Anna her hjem som min Hustru, saa sker det alfsaa ikke, men . . .“

„Naa, hvad for et „men“, om jeg maa jspørge? Drenge har at adlyde — det er det hele!“

Der sløj en Vredesrødmø over den unge Mand's Ansigt.

„So vist, Fader“, jagde han roligt, „der er to Maader at handle paa. — Jeg gifter mig aldrig med nogen anden end Anna. Mit Jjem kan jeg forlade. Der gibes vel Steder nok i Verden, hvor et Par raffse Arme og et ærligt Sind kan bane sig Vej og komme igennem Verden, om Gud vil, baade med Sufru og Børn. Du er jo raff og rørig endnu, Fader, og dygtigere end jeg. Jeg siger dig derfor nu med det samme, at det er paa den Maade, jeg vil handle, saa snart Moder er bleven raffse.“

(Forkættets.)